973 ـ جۈمە نامىزىدىن كېيىن پېشىن نامىزى ئوقۇشنىڭ ھۆكمى

سۇئال

مەن بەزى ئىماملاردىن تۆۋەندىكى ئۈچ خىل شەرت ئاستىدا جۈمە نامىزىنىڭ ئىككى رەكئەت پەرزىدىن كېيىن تۆت رەكئەت پېشىن نامىزىنىڭ پەرزىنى ئوقۇش كېرەك، دېگەن پەتىۋانى ئاڭلىدىم. 1- . ئەگەر بىز سەئۇدى ئەرەبىستانىدىن يىراق بولساق. 2- . ئەگەر بىز ئىسلام دۆلىتىدە ياشىمىساق. 3- ياكى ئەگەر بىزنىڭ ھۆكۈمىتىمىز ئىسلامىي ھاكىمىيەت بولمىسا. سوئالىمغا سەمىمىي جاۋاب بەرگەن بولسىڭىز، بىزنىڭ دىيارىمىزدا ياشقا چوڭلارنىڭ ھەممىسى مۇشۇنداق قىلىۋاتىدۇ، لېكىن مەن بۇ توغرىدا ئىزدەنگەن بولساممۇ ئۇنىڭغا دائىر بىرەرمۇ ھەدىس تاپالمىدىم.

تەپسىلى جاۋاب

جاۋاب:

مەدھىيە ئاللاھقا خاستۇر.

جۈمەدىن كېيىن پېشىن نامىزى ئوقۇش بەزى ئالىملارنىڭ ئىجتىھادىي كۆز قارىشى بولۇپ، بۇنىڭ مەككىدىن يىراق بولۇش- بولماسلىق ، ئىسلامى دۆلەت بولۇش ياكى بولماسلىق ۋە خىلافەتنىڭ بولۇش بولماسلىقى بىلەن ئالاقىسى يوق . ئەھلى سۈننە ۋەلجاما ئەگە نىسبەتەن خىلافەتنىڭ بولۇش- بولماسلىقى ۋە خەلىفىنىڭ بۇيرۇقى جۈمە نامىزى ئوقۇشنىڭ شەرتى ئەمەس. (فەتۋا ئەل لەجنە ئەل ئىلمى8/187)

بۇ توغرىدا يېتەرلىك مەلۇماتقا ئىگە ئەمەس، ۋەياكى مەلۇماتقا ئىگە بولۇش پۇرسىتى بولمىغان ، سىز ئېيتقاندەك " ئىمام" دەپ ئاتىلىپ كېلىۋاتقان ئاشۇ كىشىلەرنىڭ " جۈمەدىن كېيىن پېشىن نامىزى ئوقۇش كېرەك" دېگەن سۆزىگە بىز مەشھۇر ئالىملارنىڭ سۆزى بىلەن جاۋاب بېرىمىز. ئالىملار ئەگەر بىر كىشى جۈمە نامىزىنى ئوقۇغان بولسا ئۇنىڭ يەنە پېشىن نامىزى ئوقۇشنىڭ شەرئىئەتتە ھېچقانداق ئورنى يوق ئىكەنلىكىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ. ئەگەر بىرەرى جۈمە نامىزىنى ئۇنتۇپ قىلىش سەۋەبىدىن، ياكى جۈمە نامىزىنىڭ كېسەللىك ياكى سەپەردە بولۇشى دېگەندەك سەۋەبلەر تۈپەيلى ئۇنىڭغا پەرز بولمىغانلىقى بىلەن جۈمەنى ئوقۇمىغان بولسا پېشىن نامىزىنى ئوقۇشى زۆرۈر. ھېچقانداق دىنى كىتاپلاردا پەيغەمبەر سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەمنىڭ ۋە ياكى ساھابىلىرىنىڭ جۈمە نامىزىدىن كېيىن پېشىن ئوقۇغانلىقى قەيت قىلىنمىغان. ئەگەر شۇنداق قىلغان بولسا چوقۇم ئۇ توغرىدا ھەدىس ۋەياكى ساھابىلارنىڭ كۆز قارىشى خاتىرلەنگەن بولاتتى.

(ئىبادەتنى چىن ئىخلاس تەۋرەنمەس ئەقىدە بىلەن پەيغەمبىرىمىزنىڭ سۈننىتىگە مۇۋاپىق ھالدا قىلىش تەۋسىيە قىلىنغان بولۇپ، ئىباەتنىڭ قوبۇل بولىشىدا، ئىككىلىپ ۋەياكى شەكلىنىپ ،ئۇ بولسا بولار،بولمىسا ئۇنىڭ ئورنىغا بۇ بولار دېگەندەك، مىسالغا ئالساق ئېھتىياتى پېشىن گە ئوخشاش ئەمەللەرنىڭ كۆندىلىك ئىبادەتلىرىمىزدە يۈز بىرىپ قىلىشىدىن ھەرەز قىلىشىمىز لازىم.

مۇسۇلمان ئىبادەتنى رەببىم چوقۇم قوبۇل قىلىدۇ دېگەن ئىشەنچ ۋە ئۈمۈت بىلەن ئادا قىلىشى تەۋسىيە قىلىنىدۇ، چۈنكى شۇنداق قىلغاندا ئىبادەتنىڭ ھەقىقى لەززىتىنى تېتىيالايدۇ.دېمەك؛ جۈمە نامىزىنى ئادا قىلغان كىشى، جۈمە نامىزىدىن كېيىن

پىشىن نامىزى ئادا قىلىشقا بۇيرۇلمايدۇ.ـ مـ)

ئاللاھ ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.